Zvláštní projekty

Nejdůstojnější*
Garland F. Byers, Jr., J.D., D.D.‡

Biskup pro národy, z apoštolského pověření

Matthias Gerung, pád Babylona a Jezdec na bílém koni (Zjevení 18,9–24; 19,11–21), iluminace v Ottheinrichově bibli, kolem let 1530–1532. Bavorská státní knihovna, Mnichov (Cgm 8010, fol. 302v).

Volné dílo.

„A neobcujte s skutky neužitečnými tmy, ale raději je trescete.“

Efezským 5,11 (Bible kralická)

Od samého okamžiku, kdy Kristus pověřil apoštoly a vyslal je do světa, aby kázali evangelium všem národům,[1] je Církev plně zapojena do duchovního boje se silami temnoty, a to jak v duchovních oblastech,[2] tak i fyzicky po celé zemi.[3] Tento boj na sebe v různých dobách bral různé podoby, například: (1) užívání zákona nepřítelem jako zbraně;[4,5] (2) falešní proroci, kteří kázali nové evangelium, a ne to, které nám dal náš Pán Ježíš Kristus;[6] (3) falešná učení, hereze a rouhání všeho druhu;[7] (4) pronásledování věřících až k smrti a mučednictví;[8] (5) zevšednění hříchu rafinovanými prostředky a úskoky, které se vydávají za zábavu a jsou pečlivě vytvořeny tak, aby oslovily masy;[9] (6) odvádění pozornosti věřících k malichernostem a zároveň útoky na všechno, co je slušné a svaté;[10] (7) modlářství a uctívání vládců;[11] (8) prolévání nevinné krve;[12] (9) krveprolití proměněné v podívanou;[13] (10) útlak chudých a chamtivost;[14] (11) otroctví a obchod s lidmi;[15] (12) okultismus, čarodějnictví a věštění;[16] (13) tyranie a vládci stojící nad zákonem;[17] (14) zkaženost uvnitř Církve;[18] (15) schizma a rozdělení těla;[19] (16) odpadnutí pod tlakem;[20] a další věci, příliš četné na to, aby zde mohly být uvedeny, které Církev postihly a bránily předávání evangelia.[21]

Zvláštní projekty biskupa pokračují v tomto díle až do dnešních dnů. Každý projekt se ujímá záležitosti, která si podle přesvědčení biskupa žádá zvláštní pozornosti Církve[22] v této chvíli dějin.[23] Některé spisy, které jsou na těchto webových stránkách uspořádány a zařazeny v rámci některého projektu, jsou určeny pouze církvi nebo církvím v Deseti královstvích.[24] Jiné spisy jsou určeny přímo různým úředníkům, korporacím, institucím a/nebo dalším osobám, jichž se záležitost zvláštního projektu týká.[25] Spis určený buď třetím stranám mimo církev, nebo samotným církvím lze nalézt v oddílu Zvláštní projekty nebo v oddílu či oddílech spisů věnovaných dotčeným Deseti královstvím.

Jak je u biskupa zvykem, všechny spisy jsou číslovány postupně podle data, kdy vznikly.[26] Každý spis je doložen prameny a jeho autority jsou citovány v plném rozsahu.[27]

Projekty

„Zákon je zbraní krále“

Jak se zákon obrací ve zbraň proti Církvi a věřícím.

Globalistický plán ovládnutí světa

Jednotný světový řád a odpověď Církve.

Poznámky

1

„... Dána jest mi všeliká moc na nebi i na zemi. Protož jdouce, učte všecky národy, křtíce je ve jméno Otce i Syna i Ducha svatého, Učíce je zachovávati všecko, což jsem koli přikázal vám. A aj, já s vámi jsem po všecky dny, až do skonání světa. Amen.“ Matouš 28,18–20 (Bible kralická). „... Jdouce po všem světě, kažte evangelium všemu stvoření.“ Marek 16,15 (Bible kralická). „... Že tak psáno jest a tak musil Kristus trpěti, a třetího dne z mrtvých vstáti, A aby bylo kázáno ve jménu jeho pokání a odpuštění hříchů mezi všemi národy, počna od Jeruzaléma.“ Lukáš 24,46–47 (Bible kralická). „... Pokoj vám. Jakož mne poslal Otec, tak i já posílám vás.“ Jan 20,21 (Bible kralická). „Ale přijmete moc Ducha svatého, přicházejícího na vás, a budete mi svědkové, i v Jeruzalémě, i ve všem Judstvu, i v Samaří, a až do posledních končin země.“ Skutky 1,8 (Bible kralická). „A budeť kázáno toto evangelium království po všem světě, na svědectví všem národům, a tehdážť přijde skonání.“ Matouš 24,14 (Bible kralická). „A oni šedše, kázali všudy, a Pán jim pomáhal, a slov jejich potvrzoval činěním divů.“ Marek 16,20 (Bible kralická). „A kterak kázati budou, jestliže nebudou posláni? Jakož psáno jest: Aj, jak krásné nohy zvěstujících pokoj, zvěstujících dobré věci.“ Římanům 10,15 (Bible kralická).

Raná Církev

„Apoštolové nám kázali evangelium od Pána Ježíše Krista; Ježíš Kristus [tak učinil] od Boha. Kristus byl tedy poslán od Boha a apoštolové od Krista. Obojí toto ustanovení se tedy stalo spořádaně, podle vůle Boží. Když tedy přijali svá pověření a byli plně ujištěni vzkříšením našeho Pána Ježíše Krista a utvrzeni ve slově Božím, vyšli s plnou jistotou Ducha svatého a hlásali, že se přiblížilo království Boží.“ (přeloženo z angličtiny, ANF 1) Kliment Římský, *První list Korintským*, kap. 42, in *The Ante-Nicene Fathers*, ed. Alexander Roberts a James Donaldson, sv. 1 (Buffalo, NY: Christian Literature Publishing, 1885).

2

„Oblecte se v celé odění Boží, abyste mohli státi proti útokům ďábelským. Neboť není bojování naše proti tělu a krvi, ale proti knížatstvu, proti mocnostem, proti světa pánům temností věku tohoto, proti duchovním zlostem, kteréž jsou vysoko. A protož vezměte celé odění Boží, abyste mohli odolati v den zlý, a všecko vykonajíce, státi.“ Efezským 6,11–13 (Bible kralická). „V těle zajisté chodíce, ne podle těla rytěřujeme, Nebo odění rytěřování našeho není tělesné, ale mocné v Bohu k vyvrácení ohrad, Jímžto podvracíme rady, i všelikou vysokost, povyšující se proti umění Božímu, jímajíce všelikou mysl v poddanost Kristu...“ 2. Korintským 10,3–5 (Bible kralická). „Nebo skrze

něho stvořeny jsou všecky věci, kteréž jsou na nebi i na zemi, viditelné i neviditelné, buďto trůnové nebo panstva, buďto knížatstva nebo mocnosti; všecko skrze něho a pro něho stvořeno jest...“ Koloským 1,16 (Bible kralická). „Aj, já posílám vás jako ovce mezi vlky; protož buďte opatrní jako hadové, a sprostní jako holubice.“ Matouš 10,16 (Bible kralická). „Bojuj ten dobrý boj víry...“ 1. Timoteovi 6,12 (Bible kralická). „A tak ty snášej protivenství, jako ctný rytíř Ježíše Krista. Žádný, kdož rytěřuje, neplete se v obecné živnosti, aby se svému hejtmanu líbil.“ 2. Timoteovi 2,3–4 (Bible kralická). „Ješto Michal archanděl, když s ďáblem odpor maje, hádal se o tělo Mojžíšovo, neodvážil se proti němu vynésti soudu zlořečení, ale řekl: Ztresciž tě Pán.“ Judův 9 (Bible kralická). „Znám člověka v Kristu před lety čtrnácti, (v těle-li, nevím, čili krom těla, nevím, Bůhť ví,) kterýž byl vtržen až do třetího nebe. A vím takového člověka, (bylo-li v těle, čili krom těla, nevím, Bůh ví), Že jest byl vtržen do ráje, a slyšel nevypravitelná slova, kterýchž nesluší člověku mluviti.“ 2. Korintským 12,2–4 (Bible kralická). (Ukazuje, že duchovní svět a nebeské oblasti mají mnoho rozměrů.) „A abych se vysokostí zjevení nad míru nepozdvihl...“ 2. Korintským 12,7 (Bible kralická). „Aj, Hospodina Boha tvého jest nebe i nebesa nebes, země a všecky věci, kteréž jsou na ní.“ Deuteronomium 10,14 (Bible kralická). „(Ač zdali v pravdě bydliti bude Bůh na zemi? Aj, nebesa, nýbrž nebesa nebes tě neobsahují, mnohem méně dům tento, kterýž jsem vystavěl.)“ 1. Královská 8,27 (Bible kralická). „Ty jsi, Hospodine, sám ten jediný, ty jsi učinil nebesa, nebesa nebes i všecko vojsko jejich...“ Nehemjáš 9,6 (Bible kralická). „Chvalte jej nebesa nebes, i vody, kteréž jsou nad nebem tímto.“ Žalm 148,4 (Bible kralická). „Ale to, že vstoupil, co jest, jediné že i sstoupil prve do nejnižších stran země? Ten pak, jenž sstoupil, onť jest, kterýž i vstoupil vysoko nade všecka nebesa, aby naplnil všecko.“ Efezským 4,9–10 (Bible kralická). „Požehnaný Bůh a Otec Pána našeho Jezukrista, kterýž požehnal nám všelikým požehnáním duchovním v nebeských věcech v Kristu...“ Efezským 1,3 (Bible kralická). „Kteréž dokázal na Kristu, vzkřísiv jej z mrtvých a posadiv na pravici své na nebesích, Vysoce nade všecko knížatstvo, i mocnosti, i moci, i panstvo, i nad každé jméno, kteréž se jmenuje, netoliko v věku tomto, ale i v budoucím...“ Efezským 1,20–21 (Bible kralická). „Protož majíce nejvyššího kněze velikého, kterýžto pronikl nebesa, Ježíše Syna Božího, držmež vyznání naše.“ Židům 4,14 (Bible kralická).

Raná Církev

„Dbejte tedy, abyste se často scházeli ke vzdávání díků Bohu a k projevování Jeho chvály. Neboť když se často shromažďujete na témže místě, moci Satanovy bývají zničeny...“ (přeloženo z angličtiny, ANF 1) Ignác z Antiochie, *List Efezským*, kap. 13, in *The Ante-Nicene Fathers*, ed. Alexander Roberts a James Donaldson, sv. 1 (Buffalo, NY: Christian Literature Publishing, 1885).

3

„Tedy řekl Hospodin Satanovi: Odkud jdeš? I odpověděl Satan Hospodinu, řka: Procházel jsem zemi, a obcházel jsem ji.“ Jób 1,7 (Bible kralická). „Protož vyšed Satan od tváři Hospodinovy, ranil Joba nežitem nejhorším, od zpodku nohy jeho až do vrchu hlavy jeho...“ Jób 2,7 (Bible kralická). „Satan pak povstal proti Izraelovi, a ponukl Davida, aby sečtl lid Izraelský.“ 1. Paralipomenon 21,1 (Bible kralická). „Potom mi ukázal Jozue kněze nejvyššího, stojícího před andělem Hospodinovým, a satana stojícího po pravici jeho, aby se mu protivil.“ Zacharjáš 3,1 (Bible kralická). „Vstav pak ráno služebník muže Božího, vyšel, a aj, vojsko obklíčilo město, koni i vozové. I řekl služebník ten jeho k němu: Ach, pane můj, což budeme dělati? Kterýž odpověděl: Neboj se, nebo mnohem více jich s námi jest, než s nimi. I modlil se Elizeus a řekl: Ó Hospodine, otevři, prosím, oči jeho, aby viděl. A tak otevřel Hospodin oči služebníka toho, a viděl, a aj, hora ta plná koňů, a vozové ohniví okolo Elizea.“ 2. Královská

6,15–17 (Bible kralická). „Tedy Nabuchodonozor naplněn jsa prchlivostí, tak že oblíčej tváři jeho se proměnil proti Sidrachovi, Mizachovi a Abdenágovi, a odpovídaje, rozkázal rozpáliti pec sedmkrát více, než obyčej měli ji rozpalovati. A mužům silným, kteříž byli mezi rytíři jeho, rozkázal, aby svížíce Sidracha, Mizacha a Abdenágo, uvrhli do peci ohnivé rozpálené. Tedy svázali muže ty v pláštích jejich, v košilkách jejich, i v kloboucích jejich a v oděvu jejich, a uvrhli je do prostřed peci ohnivé rozpálené. Že pak rozkaz královský náhlý byl, a pec velmi rozpálená, z té příčiny muže ty, kteříž uvrhli Sidracha, Mizacha a Abdenágo, zadusil plamen ohně. Ale ti tři muži, Sidrach, Mizach a Abdenágo, padli do prostřed peci ohnivé rozpálené svázaní. Tedy Nabuchodonozor král zděsil se, a vstal s chvátáním, a promluviv, řekl hejtmanům svým: Zdaliž jsme neuvrhli tří mužů do prostřed peci svázaných? Odpověděli a řekli králi: Pravda jest, králi. On pak odpovídaje, řekl: Aj, vidím čtyři muže rozvázané, procházející se u prostřed ohně, a není žádného porušení při nich, a čtvrtý na pohledění podobný jest synu Božímu.“ Daniel 3,19–25 (Bible kralická). „I řekl král, aby přivedli Daniele, a uvrhli jej do jámy lvové. Mluvil pak král a řekl Danielovi: Bůh tvůj, kterémuž slouží ustavičně, on vysvobodí tebe. A přinesen jest kámen jeden, a položen na díru té jámy, a zapečetil ji král prstenem svým a prsteny knížat svých, aby nebyl změněn ortel při Danielovi. I odšel král na palác svůj, a šel ležeti, nic nejeda, a ničímž se obveseliti nedal, tak že i sen jeho vzdálen byl od něho. Tedy král hned ráno vstav na úsvitě, s chvátáním šel k jámě lvové. A jakž se přiblížil k jámě, hlasem žalostným zavolal na Daniele, a promluviv král, řekl Danielovi: Danieli, služebníče Boha živého, Bůh tvůj, kterémuž ty slouží ustavičně, mohl-liž tě vysvoboditi od lvů? Tedy Daniel mluvil s králem, řka: Králi, na věky buď živ. Bůh můj poslal anděla svého, kterýž zavřel ústa lvů, aby mi neuškodili; nebo před ním nevina nalezena jest při mně, nýbrž ani proti tobě, králi, nic zlého jsem neučinil.“ Daniel 6,16–22 (Bible kralická). „Pročež řekl mi: Nebojž se, Danieli; nebo od prvního dne, jakž jsi přiložil srdce své, abys rozuměl, a trápil se před Bohem svým, vyslyšána jsou slova tvá, a já přišel jsem příčinou slov tvých. Ale kníže království Perského postavovalo se proti mně za jedenmecítma dnů, až aj, Michal, jeden přední z knížat, přišel mi na pomoc; protož jsem já zůstával tam při králích Perských.“ Daniel 10,12–13 (Bible kralická). „Tedy ďábel vstoupil do Jidáše, kterýž sloul Iškariotský, jednoho z počtu dvanácti.“ Lukáš 22,3 (Bible kralická). „I stalo se, když jsme šli k modlitbě, že děvečka nějaká, mající ducha věštího, potkala se s námi, kteráž veliký užitek přinášela pánům svým budoucích věcí předpovídáním. Ta šedši za Pavlem a za námi, volala, řkuci: Tito lidé jsou služebníci Boha nejvyššího, kteříž to zvěstují nám cestu spasení. A to činívala za mnoho dní. Pavel pak těžce to nesa, a obrátiv se, řekl duchu tomu: Přikazuji tobě ve jménu Ježíše Krista, abys vyšel od ní. I vyšel hned té chvíle. A viděvše páni její, že jest odešla naděje zisku jejich, chytivše Pavla a Sílu, vedli je na rynk před úřad. A postavivše je před úředníky, řekli: Tito lidé bouří město naše, jsouce Židé, A zvěstují obyčeje, kterýchž nám nesluší přijíti ani zachovávati, poněvadž jsme my Římané. I povstala obec proti nim. A úředníci, roztrhše sukně jejich, kázali je metlami mrskati.“ Skutky 16,16–22 (Bible kralická). „Střízliví buďte, bděte; nebo protivník váš ďábel jako lev řvoucí obchází, hledaje, koho by sežral...“ 1. Petrův 5,8 (Bible kralická). „I stal se boj na nebi: Michal a andělé jeho bojovali s drakem, a drak bojoval i andělé jeho. Ale nic neobdrželi, aniž jest nalezeno více místo jejich na nebi. I svržen jest drak ten veliký, had starý, jenž slove ďábel a satanáš, kterýž svodí všecken okršlek světa; svržen jest, pravím, na zem, i andělé jeho s ním svrženi jsou. A uslyšel jsem hlas veliký, řkoucí na nebi: Nyní stalo se spasení, a moc, i království Boha našeho, a moc Krista jeho; nebo svržen jest žalobník bratří našich, kterýž žaloval na ně před obličejem Boha našeho dnem i nocí. Ale oni zvítězili nad ním skrze krev Beránka, a skrze slovo svědectví svého, a nemilovali duší svých až do smrti. Protož veselte se nebesa, a kteříž přebýváte v nich. Běda těm, jenž přebývají na zemi a na moři; nebo ďábel sstoupil k vám,

maje hněv veliký, věda, že krátký čas má.“ Zjevení 12,7–12 (Bible kralická). „I rozhněval se drak na tu ženu, a šel bojovati s jinými z semene jejího, kteříž ostříhají přikázání Božích a mají svědectví Ježíše Krista.“ Zjevení 12,17 (Bible kralická). „Dáno jí i bojovati s svatými a přemáhati je; a dána jí moc nad všelikým pokolením, nad rozličným jazykem, i nad národem.“ Zjevení 13,7 (Bible kralická).

4

„Zdaliž se k tobě přitovaryší stolice převráceností těch, jenž vynášejí nátisk mimo spravedlnost, Jenž se shlukují proti duši spravedlivého, a krev nevinnou odsuzují?“ Žalm 94,20–21 (Bible kralická). „Běda těm, kteříž ustanovují práva nepravá, a spisovatelům, kteříž těžkosti spisují, Aby odstrkovali nuzné od soudu, a vydírali spravedlnost chudých lidu mého, vdovy aby byly kořist jejich, a sirotky aby loupili.“ Izajáš 10,1–2 (Bible kralická). „I přikázal Farao všemu lidu svému, řka: Každého syna, kterýž se narodí, do řeky uvrzte; každé pak dcery nechte živé.“ Exodus 1,22 (Bible kralická). „Nebo byl řekl Aman králi Asverovi: Jest lid jakýsi rozptýlený a roztroušený mezi lidem ve všech krajinách království tvého, jejichž práva rozdílná jsou ode všech národů, práv pak královských neostříhají. Protož králi není užitečné, nechati jich. Jestliže se králi za dobré vidí, nechť se napíše, aby je zahladili, a já deset tisíc centnéřů stříbra odvážím do rukou představeným té práci, aby je vnesli do komory královské.“ Ester 3,8–9 (Bible kralická). „I jsou posláni listové po poslích do všech krajin královských, aby hubili, mordovali a vyhladili všecky Židy, od mladého až do starce, děti i ženy, jednoho dne, totiž třináctého, měsíce dvanáctého, (jenž jest měsíc Adar), a loupeže jejich aby rozbitovali.“ Ester 3,13 (Bible kralická). „Biřic pak volal ze vší síly: Vám se to praví lidem, národům a jazykům, Jakž uslyšíte zvuk trouby, píšťalky, citary, huslí, loutny, zpívání a všelijaké muziky, padněte a klanějte se obrazu zlatému, kterýž postavil Nabuchodonozor král. Kdož by pak nepadl a neklaněl se, té hodiny uvržen bude do prostřed peci ohnivé rozpálené.“ Daniel 3,4–6 (Bible kralická). „Tedy hejtmané a úředníci hledali příčiny proti Danielovi s strany království, a však žádné příčiny ani vady nemohli najíti; nebo věrný byl, aniž jaký omyl neb vada nalézala se při něm. Protož muži ti řekli: Nenajdeme proti Danielovi tomuto žádné příčiny, jediné leč bychom našli něco proti němu s strany zákona Boha jeho. Tedy hejtmané a úředníci ti shromáždivše se k králi, takto mluvili k němu: Darie králi, na věky buď živ. Uradili se všickni hejtmané království, vývodové, úředníci, správcové a vůdcové, abys ustanovil nařízení královské, a utvrdil zápověd: Kdož by koli vložil žádost na kteréhokoli boha neb člověka do třidcíti dnů, kromě na tebe, králi, aby uvržen byl do jámy lvové.“ Daniel 6,4–7 (Bible kralická). „Odpověděli jemu Židé: My Zákon máme, a podle Zákona našeho máť umříti, nebo Synem Božím se činil.“ Jan 19,7 (Bible kralická). „Ale aby se to více nerozhlašovalo v lidu, s pohrůžkou přikažme jim, aby více v tom jménu žádnému z lidí nemluvili. I povolavše jich, přikázali jim, aby nikoli nemluvili, ani učili ve jménu Ježíšovu.“ Skutky 4,17–18 (Bible kralická). „A nenalezše jich, táhli Jázona a některé bratří k starším města, křičíce: Tito, kteříž všecken svět bouří, ti sem také přišli, Kteréž přijal Jázon. A ti všickni proti ustanovení císařskému činí, pravíce býti králem jiného, jménem Ježíše.“ Skutky 17,6–7 (Bible kralická). „Neboť – co se dříve nikdy nestalo – pokolení zbožných nyní trpí pronásledování, jsouc v Asii štváno novými výnosy. Nestoudní udavači a ti, kdo baží po majetku druhých, berou si totiž z výnosů záminku a otevřeně loupí ve dne v noci a olupují ty, kdo nejsou vinni žádnou křivdou.“ (přeloženo z angličtiny, NPNF2 1) Meliton ze Sard, citovaný in Eusebios, *Církevní dějiny* 4.26.5, přel. Arthur Cushman McGiffert, in *Nicene and Post-Nicene Fathers*, 2. řada, sv. 1, ed. Philip Schaff a Henry Wace (New York: Christian Literature Publishing, 1890). „Jaký je důvod tohoto rozsudku? Proč jsi potrestal tohoto muže, který není cizoložník ani smilník ani vrah ani zloděj ani lupič a není usvědčen z vůbec žádného zločinu, ale který pouze vyznal, že se nazývá jménem křesťana?“ (přeloženo

z angličtiny, ANF 1) Justin Mučedník, *Druhá apologie*, kap. 2, in *The Ante-Nicene Fathers*, ed. Alexander Roberts a James Donaldson, sv. 1 (Buffalo, NY: Christian Literature Publishing, 1885). „Zakazuje, aby byli vyhledáváni jako nevinní, a přikazuje, aby byli trestáni jako vinní." (přeloženo z angličtiny, ANF 3) Tertullián, *Apologetikum*, kap. 2, přel. S. Thelwall, in *The Ante-Nicene Fathers*, ed. Alexander Roberts a James Donaldson, sv. 3 (Buffalo, NY: Christian Literature Publishing, 1885).

5

Následující citace ukazují, kdy je zákona užíváno ke spravedlivému účelu: k ochraně nevinného života, proti krádeži majetku a proti jiným bezzákonným činům, které škodí druhým lidem nebo působí nestálost a nejistotu v životě občanů. To je třeba odlišit od případů, kdy je zákona užíváno jako zbraně proti lidu, aby vládnoucí třída tloustla na úkor občanů, aby byli občané utlačováni a okrádáni o svá práva daná Bohem a aby to vyústilo v úplné zotročení občanů ve prospěch několika málo lidí, kteří boha tohoto světa nazývají pánem („... V nichžto Bůh světa tohoto oslepil mysli, totiž v nevěrných..." 2. Korintským 4,4 (Bible kralická)). „Nebo vrchnosti nejsou k strachu dobře činícím, ale zle činícím. Protož chceš-li se nebáti vrchnosti, čiň dobře, a budeš míti chválu od ní. Boží zajisté služebník jest, tobě k dobrému. Pakli bys zle činil, boj se; neboť ne nadarmo nese meč. Boží zajisté služebník jest, mstitel zuřivý nad tím, kdož zle činí." Římanům 13,3–4 (Bible kralická). „Poddáni tedy buďte všelikému lidskému zřízení pro Pána, buďto králi, jako nejvyššímu, Buďto vladařům, jako od něho poslaným, ku pomstě zle činících a k chvále dobře činících." 1. Petrův 2,13–14 (Bible kralická). „Napomínámť pak, aby především činěny bývaly pokorné modlitby, prosby, svaté žádosti a díků činění za všelijaké lidi, Za krále i za všecky v moci postavené, abychom tichý a pokojný život vedli ve vší zbožnosti a šlechetnosti." 1. Timoteovi 2,1–2 (Bible kralická). „Soudce a správce ustanovíš sobě ve všech městech svých, kteráž Hospodin Bůh tvůj dá tobě v každém pokolení tvém, kteříž souditi budou lid soudem spravedlivým. Neuchýlíš soudu, a nebudeš šetřiti osoby, aniž přijmeš daru; nebo dar oslepuje oči moudrých, a převrací slova spravedlivých. Spravedlivě spravedlnosti následovati budeš, abys živ byl, a dědičně vládl zemí, kterouž Hospodin Bůh tvůj dává tobě." Deuteronomium 16,18–20 (Bible kralická).

Raná Církev

„Pozemská vláda tedy byla ustanovena Bohem pro prospěch národů, a nikoli ďáblem, který nikdy vůbec nemá pokoje, ba který nerad vidí ani národy, jak si počínají pokojně, aby se lidé ze strachu před lidskou vládou nepožírali navzájem jako ryby, ale aby zřízením zákonů krotili nadměrnou nepravost mezi národy." (přeloženo z angličtiny, ANF 1) Irenej Lyonský, *Proti herezím* 5.24.2, přel. Alexander Roberts a William Rambaut, in *The Ante-Nicene Fathers*, ed. Alexander Roberts a James Donaldson, sv. 1 (Buffalo, NY: Christian Literature Publishing, 1885). „Neboť statečnost, která ve válce chrání vlast před barbary nebo doma brání slabé či druhy před lupiči, je plná spravedlnosti..." (přeloženo z angličtiny, NPNF2 10) Ambrož Milánský, *O povinnostech duchovních* 1.27.129, přel. H. de Romestin, in *Nicene and Post-Nicene Fathers*, 2. řada, sv. 10, ed. Philip Schaff a Henry Wace (New York: Christian Literature Publishing, 1896).

6

„Pilně se pak varujte falešných proroků, kteříž přicházejí k vám v rouše ovčím, ale vnitř jsou vlci hltaví." Matouš 7,15 (Bible kralická). „A mnozí falešní proroci povstanou, a svedou mnohé." Matouš 24,11 (Bible kralická). „Nebo povstanou falešní Kristové a falešní proroci, a činiti budou divy veliké a zázraky, tak aby v blud uvedli, (by

možné bylo,) také i vyvolené.“ Matouš 24,24 (Bible kralická). „Divím se tomu, že tak rychle od toho, kterýž vás povolal v milost Kristovu, uchýlili jste se k jinému evangelium, Kteréž není jiné, ale jsou někteří, ješto vás kormoutí a převrátiti chtějí evangelium Kristovo. Ale bychom pak i my neb anděl s nebe kázal vám mimo to, což jsme vám kázali, prokletý buď.“ Galatským 1,6–8 (Bible kralická). „Nebo kdyby někdo přijda, jiného Ježíše vám kázal, kteréhož jsme my nekázali, aneb kdybyste jiného ducha přijali, kteréhož jste prve nepřijali, anebo jiné evangelium, kteréhož jste od nás nevzali, slušně byste to snášeli.“ 2. Korintským 11,4 (Bible kralická). „Nebo takoví falešní apoštolé jsou dělníci lstiví, proměňujíce se v apoštoly Kristovy. A není div. Nebo i satan proměňuje se v anděla světlosti. Protož neníť to tak veliká věc, jestliže i služebníci jeho proměňují se, aby se zdáli býti služebníci spravedlnosti, jichžto konec bude podle skutků jejich.“ 2. Korintským 11,13–15 (Bible kralická). „Nebo já to jistotně vím, že po mém odjití vejdou mezi vás vlci hltaví, kteříž nebudou odpouštěti stádu. A z vás samých povstanou muži, jenž budou mluviti převrácené věci, aby obrátili učedlníky po sobě.“ Skutky 20,29–30 (Bible kralická). „Bývali pak i falešní proroci v lidu, jakož i mezi vámi budou falešní učitelé, kteříž chytře uvedou sekty zatracení, i toho Pána, kterýž je vykoupil, zapírajíce, uvodíce na sebe rychlé zahynutí.“ 2. Petrův 2,1 (Bible kralická). „Nejmilejší, ne každému duchu věřte, ale zkušujte duchů, jsou-li z Boha; nebo mnozí falešní proroci vyšli na svět.“ 1. Janův 4,1 (Bible kralická). „Nebo přijde čas, že zdravého učení nebudou přijímati, ale majíce svrablavé uši, podle svých vlastních žádostí shromažďovati sami sobě budou učitele. A odvrátíť uši od pravdy, a k básněm obrátí.“ 2. Timoteovi 4,3–4 (Bible kralická). „Známť skutky tvé, a práci tvou, i trpělivost tvou, a že nemůžeš trpěti zlých; a zkusil jsi těch, kteříž se praví býti apoštolé, ale nejsou, a shledals je, že jsou lháři...“ Zjevení 2,2 (Bible kralická).

Raná Církev

„Ne každý však, kdo mluví v Duchu, je prorok, ale jen ten, kdo se drží cest Páně. Podle jejich cest se tedy pozná falešný prorok i prorok.“ (přeloženo z angličtiny, ANF 7) *Didache*, kap. 11, in *The Ante-Nicene Fathers*, ed. Alexander Roberts a James Donaldson, sv. 7 (Buffalo, NY: Christian Literature Publishing, 1886).

7

„Duch pak světle praví, že v posledních časích odvrátí se někteří od víry, poslouchajíce duchů bludných a učení ďábelských, V pokrytství lež mluvících, a cejchované majících svědomí své...“ 1. Timoteovi 4,1–2 (Bible kralická). „Člověka kacíře po jednom neb druhém napomínání vyvrz, Věda, že takový jest převrácený, a hřeší, svým vlastním soudem jsa odsouzen.“ Titovi 3,10–11 (Bible kralická). „Prosímť pak vás, bratří, abyste šetřili těch, kteříž různice a pohoršení činí, naodpor učení tomu, kterémuž jste vy se naučili, a varujte se jich. Nebo takoví Pánu našemu Ježíši Kristu neslouží, ale svému břichu; a skrze lahodné řeči a pochlebenství svodí srdce prostých.“ Římanům 16,17–18 (Bible kralická). „Nejmilejší, všecku snažnost vynakládaje na to, abych vám psal o obecném spasení, musil jsem psáti, vás napomínaje, abyste statečně bojovali o víru, kteráž jest jednou dána svatým.“ Judův 3 (Bible kralická). „Protož pravím vám: Všeliký hřích i rouhání bude lidem odpuštěno, ale rouhání proti Duchu svatému nebude odpuštěno lidem.“ Matouš 12,31 (Bible kralická). „I dána jsou jí ústa mluvící veliké věci a rouhání, a dána jí moc vládnouti za čtyřidceti a dva měsíce. Protož otevřela ústa svá k rouhání se Bohu, aby se rouhala jménu jeho, i stánku jeho, i těm, kteříž přebývají na nebi.“ Zjevení 13,5–6 (Bible kralická). „Já tedy, avšak ne já, nýbrž láska Ježíše Krista, vás prosím, abyste užívali pouze křesťanského pokrmu a zdržovali se byliny jiného druhu; mám na mysli herezi. Neboť ti [kdo se jí oddávají] mísí Ježíše Krista se svým vlastním jedem a mluví věci, které nejsou hodny víry,

jako ti, kdo podávají smrtící jed ve sladkém víně, který ten, kdo o něm neví, chtivě přijímá a se zhoubnou rozkoší jde vstříc své vlastní smrti.“ (přeloženo z angličtiny, ANF 1) Ignác z Antiochie, *List Tralleským*, kap. 6, in *The Ante-Nicene Fathers*, ed. Alexander Roberts a James Donaldson, sv. 1 (Buffalo, NY: Christian Literature Publishing, 1885).

Raná Církev

„Blud se totiž nikdy nepředkládá ve své nahé ohavnosti, aby nebyl, takto odhalen, ihned rozpoznán.“ (přeloženo z angličtiny, ANF 1) Irenej Lyonský, *Proti herezím* 1, předmluva, odd. 2, přel. Alexander Roberts a William Rambaut, in *The Ante-Nicene Fathers*, ed. Alexander Roberts a James Donaldson, sv. 1 (Buffalo, NY: Christian Literature Publishing, 1885).

8

„Blahoslavení, kteříž protivenství trpí pro spravedlnost, neb jejich jest království nebeské. Blahoslavení jste, když vám zlořečiti budou lidé a protivenství činiti, a mluviti všecko zlé o vás, lhouce, pro mne. Radujte se a veselte se, nebo odplata vaše hojná jest v nebesích. Takť zajisté protivili se prorokům, kteříž byli před vámi.“ Matouš 5,10–12 (Bible kralická). „A budete v nenávisti všechněm pro jméno mé, ale kdož setrvá až do konce, tenť spasen bude.“ Matouš 10,22 (Bible kralická). „Pamatujte na řeč mou, kterouž jsem já mluvil vám: Neníť služebník větší nežli pán jeho. Poněvadž se mně protivili, i vámť se protiviti budou; poněvadž jsou řeči mé šetřili, i vaší šetřiti budou.“ Jan 15,20 (Bible kralická). „Vypovědíť vás ze škol, ano přijdeť čas, že všeliký, kdož vás mordovati bude, domnívati se bude, že tím Bohu slouží.“ Jan 16,2 (Bible kralická). „I kamenovali Štěpána vzývajícího Boha a řkoucího: Pane Ježíši, přijmi ducha mého. A poklek na kolena, zvolal hlasem velikým: Pane, nepokládej jim toho za hřích. A to pověděv, usnul v Pánu.“ Skutky 7,59–60 (Bible kralická). „A při tom času dal se v to Herodes král, aby sužoval některé z církve. I zamordoval Jakuba, bratra Janova, mečem.“ Skutky 12,1–2 (Bible kralická). „Jiní pak posměchy a mrskáním trápeni, ano i vězeními a žaláři. Kamenováni jsou, sekáni, pokoušíni, mečem zmordováni; chodili v kožích ovčích a kozelčích, opuštěni, souženi, a zle s nimi nakládáno...“ Židům 11,36–37 (Bible kralická). „A takž i všickni, kteříž chtějí zbožně živi býti v Kristu Ježíši, protivenství míti budou.“ 2. Timoteovi 3,12 (Bible kralická). „Nebojž se nic toho, co trpěti máš. Aj, uvržeť ďábel některé z vás do vězení, abyste zkušeni byli, a budete míti úzkost za deset dní. Budiž věrný až do smrti, a dámť korunu života.“ Zjevení 2,10 (Bible kralická). „A když otevřel pečet pátou, viděl jsem pod oltářem duše zmordovaných pro slovo Boží a pro svědectví, kteréž vydávali...“ Zjevení 6,9 (Bible kralická). „Ale oni zvítězili nad ním skrze krev Beránka, a skrze slovo svědectví svého, a nemilovali duší svých až do smrti.“ Zjevení 12,11 (Bible kralická). „...Křesťany lvu!“ (přeloženo z angličtiny, ANF 3) Tertullián, *Apologetikum*, kap. 40, přel. S. Thelwall, in *The Ante-Nicene Fathers*, ed. Alexander Roberts a James Donaldson, sv. 3 (Buffalo, NY: Christian Literature Publishing, 1885). „Čím častěji jsme vámi koseni, tím více nás přibývá; krev křesťanů je semeno.“ (přeloženo z angličtiny, ANF 3) Tertullián, *Apologetikum*, kap. 50, přel. S. Thelwall, in *The Ante-Nicene Fathers*, ed. Alexander Roberts a James Donaldson, sv. 3 (Buffalo, NY: Christian Literature Publishing, 1885).

9

„Had pak byl nejchytřejší ze všech živočichů polních, kteréž byl učinil Hospodin Bůh. A ten řekl ženě: Tak-liž jest, že vám Bůh řekl: Nebudete jísti z každého stromu rajského?“ Genesis 3,1 (Bible kralická). „Ale bojímť se, aby snad,

jakož had svedl Evu chytrostí svou, tak nebyly porušeny mysli vaše, abyste se totiž neuchýlili od sprostnosti, kteráž jest v Kristu.“ 2. Korintským 11,3 (Bible kralická). „A není div. Nebo i satan proměňuje se v anděla světlosti.“ 2. Korintským 11,14 (Bible kralická). „A nazejtří vstavše velmi ráno, obětovali zápaly, a přivedli oběti pokojné. I sedl lid, aby jedl a pil, potom vstali, aby hrali.“ Exodus 32,6 (Bible kralická). „Protož nebuďte modláři, jako někteří z nich, jakož psáno jest: Posadil se lid, aby jedl a pil, a vstali, aby hrali.“ 1. Korintským 10,7 (Bible kralická). „V tom, když pobyl Izrael v Setim, počal lid smilniti s dcerami Moábskými. Kteréž pozvaly lidu k obětem bohů svých; i jedl lid, a klaněli se bohům jejich.“ Numeri 25,1–2 (Bible kralická). „Ale mámť proti tobě něco málo, že tam máš ty, kteříž drží učení Balámovo, jenž učil Baláka pohoršení klásti před obličejem synů Izraelských, aby jedli modlám obětované a smilnili.“ Zjevení 2,14 (Bible kralická). „Když pak slaven byl den narození Herodesova, tancovala dcera Herodiady uprostřed hodovníků, i líbilo se to Herodesovi, Tak že s přísahou zaslíbil jí dáti, začby ho prosila. A ona jsuci prve navedena od mateře své, řekla: Dej mi zde na míse hlavu Jana Křtitele. I zarmoutil se král, ale pro přísahu a pro ty, kteříž spolu s ním stolili, rozkázal jí dáti. A poslav kata, sťal Jana v žaláři.“ Matouš 14,6–10 (Bible kralická). „...byly zavedeny zcela kvůli ďáblu...“ (přeloženo z angličtiny, ANF 3) Tertullián, *O hrách, neboli De spectaculis*, kap. 24, přel. S. Thelwall, in *The Ante-Nicene Fathers*, ed. Alexander Roberts a James Donaldson, sv. 3 (Buffalo, NY: Christian Literature Publishing, 1885). „Zpočátku bylo divadlo vlastně chrámem Venušiným...“ „Tito dva zlí duchové jsou spolu v příležném spojenectví jako patroni opilství a chlípnosti.“ (přeloženo z angličtiny, ANF 3) Tertullián, *De spectaculis*, kap. 10, přel. S. Thelwall, in *The Ante-Nicene Fathers*, ed. Alexander Roberts a James Donaldson, sv. 3 (Buffalo, NY: Christian Literature Publishing, 1885). „...vlastní a zvláštní příbytek nestoudnosti...“, kde „nic není ve cti, leč to, co je jinde bezectné“. (přeloženo z angličtiny, ANF 3) Tertullián, *De spectaculis*, kap. 17, přel. S. Thelwall, in *The Ante-Nicene Fathers*, ed. Alexander Roberts a James Donaldson, sv. 3 (Buffalo, NY: Christian Literature Publishing, 1885). „Strhávala mě také divadelní představení, plná obrazů mých bídností a paliva pro můj oheň. Proč si člověk přeje být zarmoucen, když se dívá na žalostné a tragické výjevy, které by sám naprosto nechtěl snášet?“ (přeloženo z angličtiny, NPNF1 1) Augustin, *Vyznání* 3.2.2, přel. J. G. Pilkington, in *Nicene and Post-Nicene Fathers*, 1. řada, sv. 1, ed. Philip Schaff (Buffalo, NY: Christian Literature Publishing, 1886). „...někteří lidé nás opustili a zběhli od nás k podívané koňských dostihů...“ „...byl jsi jako zajatec ďáblův odvlečen k té podívané?“ „...ďábel trápí toto stádo...“ (přeloženo z angličtiny, Mark Vermes) Jan Zlatoústý, *Proti cirkusům a divadlu* (*Contra ludos et theatra*), přel. Mark Vermes (2012), uvolněno jako volné dílo, The Tertullian Project, tertullian.org. Na koncilu v Elvíře „bylo rozhodnuto, že herci mohou být pokřtěni, ale pouze pod podmínkou, že se toho způsobu života vzdají“, a na koncilu v Arles (314) „byli theatrici a agitatores (herci a vozatajové při hrách) prohlášeni za exkomunikované“. (přeloženo z angličtiny) Herbert Thurston, „Theatre“, in *The Catholic Encyclopedia*, sv. 14 (New York: Robert Appleton Company, 1912). „Moc filmu spočívá v tom, že mluví prostřednictvím živých a konkrétních obrazů.“ „Jsou příležitostmi k hříchu; svádějí mladé lidi na cesty zla tím, že oslavují vášně.“ „...aby film již nebyl školou zkaženosti.“ (přeloženo z angličtiny) Pius XI., *Vigilanti Cura*, encyklika o filmu, 29. června 1936 (Vatican City: Libreria Editrice Vaticana), vatican.va.

10

Petrův zrak upřený na Krista, potom na bouři

„I odpověděv Petr, řekl: Pane, jsi-li ty, rozkažiž mi k sobě přijíti po vodě. A on řekl: Pojď. A vystoupiv Petr z lodí, šel po vodě, aby přišel k Ježíšovi. Ale vida vítr tuhý, bál se. A počav tonouti, zkřikl, řka: Pane, pomoz mi. A ihned

Ježíš vztáh ruku, ujal jej a řekl jemu: Malé víry, pročežs pochyboval?“ Matouš 14,28–31 (Bible kralická). „Protož i my, takový oblak svědků vůkol majíce, odvrhouce všeliké břímě, i snadně obkličující nás hřích, skrze trpělivost konejme běh uloženého nám boje, Patříce na vůdce a dokonavatele víry Ježíše, kterýžto místo předložené sobě radosti strpěl kříž, opováživ se hanby, i posadil se na pravici trůnu Božího.“ Židům 12,1–2 (Bible kralická).

Pavel o světskosti a o kříži

„Neboť mnozí chodí, o nichž jsem častokrát pravil vám a nyní s pláčem pravím, žeť jsou nepřátelé kříže Kristova, Jichžto konec jest zahynutí, jejichžto bůh jest břicho, a sláva jejich v mrzkostech jejich, kteříž o zemské věci stojí.“ Filipským 3,18–19 (Bible kralická). „Bratří, ját nemám za to, že bych již dosáhl. Ale to jedno činím, na ty věci, kteréž jsou za mnou, zapomínaje, k těm pak, kteréž jsou přede mnou, úsilně chvátaje, k cíli běžím, k odplatě svrchovaného povolání Božího v Kristu Ježíši.“ Filipským 3,13–14 (Bible kralická). „Ale ode mne odstup to, ať abych se v čem chlubil, jediné v kříži Pána našeho Jezukrista, skrze něhož jest mi svět ukřižován, a já světu.“ Galatským 6,14 (Bible kralická). „Nebo tak jsem usoudil nic jiného neuměti mezi vámi, nežli Ježíše Krista, a to ještě toho ukřižovaného.“ 1. Korintským 2,2 (Bible kralická). „Protož povstali-li jste s Kristem, vrchních věcí hledejte, kdež Kristus na pravici Boží sedí. O svrchní věci pečujte, ne o zemské.“ Koloským 3,1–2 (Bible kralická). „A nepřipodobňujte se světu tomuto, ale proměňtež se obnovením mysli vaší, tak abyste zkusili, jaká by byla vůle Boží dobrá, libá a dokonalá.“ Římanům 12,2 (Bible kralická). „Když nepatříme na ty věci, kteréž se vidí, ale na ty, kteréž se nevidí. Nebo ty věci, kteréž se vidí, jsou časné, ale které se nevidí, jsou věčné.“ 2. Korintským 4,18 (Bible kralická). „Nebo Démas mne opustil, zamilovav tento svět...“ 2. Timoteovi 4,10 (Bible kralická). „Žádný, kdož rytěřuje, neplete se v obecné živnosti, aby se svému hejtmanu líbil.“ 2. Timoteovi 2,4 (Bible kralická). „... abychom nebyli oklamáni od satana. Nebo nejsou nám neznámá myšlení jeho.“ 2. Korintským 2,10–11 (Bible kralická).

Jan a Jakub o lásce ke světu

„Nemilujtež světa, ani těch věcí, kteréž na světě jsou. Miluje-liť kdo svět, není lásky Otcovy v něm. Nebo všecko, což jest na světě, jako žádost těla, a žádost očí, a pýcha života, toť není z Otce, ale jest z světa. A svět hyne i žádost jeho, ale kdož činí vůli Boží, ten trvá na věky.“ 1. Janův 2,15–17 (Bible kralická). „Cizoložníci a cizoložnice, což nevíte, že přízeň světa jest nepřítelkyně Boží? A protož kdo by koli chtěl býti přítelem tohoto světa, nepřítelem Božím učiněn bývá.“ Jakubův 4,4 (Bible kralická).

Kristova varování

„... Jdiž za mnou, satane, ku pohoršení jsi mi; nebo nechápáš těch věcí, kteréž jsou Boží, ale kteréž jsou lidské.“ Matouš 16,23 (Bible kralická). „Neskládejte sobě pokladů na zemi, kdežto mol a rez kazí, a kdež zloději vykopávají a kradou. Ale skládejte sobě poklady v nebi, kdežto ani mol ani rez kazí, a kdežto zloději nevykopávají ani kradou. Nebo kdežť jest poklad váš, tuť jest i srdce vaše.“ Matouš 6,19–21 (Bible kralická). „Žádný nemůže dvěma pánům sloužiti. Nebo zajisté jednoho nenáviděti bude, a druhého milovati, aneb jednoho přídržeti se bude, a druhým pohrdne. Nemůžte Bohu sloužiti i mamoně.“ Matouš 6,24 (Bible kralická). „Ale hledejte vy nejprv království Božího a spravedlnosti jeho, a toto vše bude vám přidáno.“ Matouš 6,33 (Bible kralická). „Ale mezi trní vsátý, ten jest, kterýž slyší slovo Boží, ale pečování tohoto světa a oklamání zboží udušuje slovo, i bývá učiněno bez užitku.“ Matouš 13,22 (Bible kralická). „Kteréž pak mezi trní padlo, tiť jsou, kteříž slyšíce, a po pečování a zboží a

rozkošech života jdouce, bývají udušeni, a nepřinášejí užitku.“ Lukáš 8,14 (Bible kralická). „Pilně se pak varujte, aby snad nebyla obtížena srdce vaše obžerstvím a opilstvím a pečováním o tento život, a vnáhle přikvačil by vás ten den.“ Lukáš 21,34 (Bible kralická). „... Marta, Marta, pečlivá jsi, a rmoutíš se při mnohých věcech. Ale jednohoť jest potřebí. Mariať dobrou stránku vyvolila, kterážto nebude odjata od ní.“ Lukáš 10,41–42 (Bible kralická). „Nebo jakož jsou za dnů těch před potopou žrali a pili, ženili se a vdávaly se, až do toho dne, když Noé všel do korábu, A nezvěděli, až přišla potopa, a zachvátila všecky, takť bude i příští Syna člověka.“ Matouš 24,38–39 (Bible kralická). „... Žádný, kdož vztáhna ruku svou k pluhu, ohlídal by se nazpět, není způsobný k království Božímu.“ Lukáš 9,62 (Bible kralická). „I počali se všickni spolu vymlouvati. První řekl jemu: Ves jsem koupil, a musím vyjíti a ohledati jí; prosím tebe, vymluv mne. A druhý řekl: Patero spřežení volů koupil jsem, a jdu, abych jich zkusil; prosím tebe, vymluv mne. A jiný dí: Ženu jsem pojal, a protož nemohu přijíti.“ Lukáš 14,18–20 (Bible kralická). „Pomněte na Lotovu ženu.“ Lukáš 17,32 (Bible kralická). „I ohlédla se žena jeho, jduc za ním, a obrácena jest v sloup solný.“ Genesis 19,26 (Bible kralická). „... Tak-liž jste nemohli jediné hodiny bdíti se mnou? Bdětež a modlte se, abyste nevešli v pokušení. Ducht zajisté hotov jest, ale tělo nemocno.“ Matouš 26,40–41 (Bible kralická). „Nespěmež tedy, jako i jiní, ale bděme a střízliví buďme.“ 1. Tesalonickým 5,6 (Bible kralická).

Rozptýleni, zatímco nepřítel udeřil

„Když pak lidé zesnuli, přišel nepřítel jeho a nasál koukole mezi pšenici a odšel.“ Matouš 13,25 (Bible kralická). „I stalo se po roce, když králové vyjíždívají na vojnu, že poslal David Joába a služebníky své s ním, též i všecken Izrael, aby hubili Ammonitské; i oblehli Rabba. David pak zůstal v Jeruzalémě. Tedy stalo se k večerou, když vstal David s ložce svého, procházeje se po paláci domu královského, že uzřel s paláce ženu, ana se myje; kterážto žena byla vzezření velmi krásného.“ 2. Samuelova 11,1–2 (Bible kralická). „I uspala ho na klíně svém a povolala holiče, i dala oholiti sedm pramenů vlasů hlavy jeho. I počala jím strkati, když odešla od něho síla jeho.“ Soudců 16,19 (Bible kralická). „Balsazar král učinil hody veliké tisíci knížatům svým, a před nimi víno pil. A když pil víno Balsazar, rozkázal přinésti nádobí zlaté a stříbrné, kteréž vynesl Nabuchodonozor otec jeho z chrámu Jeruzalémského, aby z něho pili král i knížata jeho, ženy jeho i ženiny jeho. I přineseno jest nádobí zlaté, kteréž vynesli z chrámu domu Božího, kterýž byl v Jeruzalémě, a pili z něho král i knížata jeho, ženy jeho i ženiny jeho. Pili víno, a chválili bohy zlaté a stříbrné, měděné, železné, dřevěné a kamenné. V touž hodinu vyšli prstové ruky lidské, a psali naproti svícnu na stěně paláce královského, a král hleděl na částky ruky, kteráž psala.“ Daniel 5,1–5 (Bible kralická). „V touž noc zabit jest Balsazar král Kaldejský.“ Daniel 5,30 (Bible kralická). „Jest-liž vám čas, abyste vy seděli v domích svých taflovaných, a dům tento pustý stál? Protož nyní takto praví Hospodin zástupů: Přiložte srdce své k cestám svým. Sejete mnoho, a shromažďujete málo; jíte, ale nebýváte nasyceni; pijete, ale neuhašujete žízně; obláčíte se, ale žádný nemůže se zahřáti; a ten, kdož sobě mzdu shromažďuje, shromažďuje ji do pytlíka děravého.“ Ageus 1,4–6 (Bible kralická). „Lid pak k nim přimíšený napadla žádost náramná; a obrátivše se, plakali i synové Izraelští a řekli: Kdo nám to dá, abychom se masa najedli? Rozpomínáme se na ryby, jichž jsme dosti v Egyptě darmo jídali, na okurky a melouny, též na por, cibuli a česnek. A nyní duše naše vyprahlá, nic jiného nemá, kromě tu mannu před očima svýma.“ Numeri 11,4–6 (Bible kralická). „Totiž pro podešlé falešné bratří, kteříž se byli vloudili k vyšpehování svobody naší, kterouž máme v Kristu Ježíši, aby nás v službu podrobili...“ Galatským 2,4 (Bible kralická). „Neboť jsou podešli někteří lidé bezbožní, prve již dávno poznamenaní k tomu odsouzení; kteřížto

milost Boha našeho přenášejí v chlipnost, a toho, kterýž jest sám Hospodin, Boha a Pána našeho Jezukrista zapírají.“ Judův 4 (Bible kralická).

Zrak upřený vytrvale

„Odvrať oči mé, ať nehledí marnosti; na cestě své obživ mne.“ Žalm 119,37 (Bible kralická). „Oči tvé ať k dobrým věcem patří, a víčka tvá ať přímě hledí před tebou.“ Přísloví 4,25 (Bible kralická).

Raná Církev

„Dnes již nechodím do cirku dívat se na psa, jak honí zajíce; ale jestliže snad jdu kolem takového štvaní na polích, možná mě to odvede i od nějaké vážné myšlenky... Jak to, že mě často, když sedím doma, upoutá ještěrka chytající mouchy nebo pavouk, který je zaplétá, když se vrhnou do jeho sítí?... tehdy bývají naše modlitby často přerušovány a rušeny...“ (přeloženo z angličtiny, NPNF1 1) Augustin, *Vyznání* 10.35.57, přel. J. G. Pilkington, in *Nicene and Post-Nicene Fathers*, 1. řada, sv. 1, ed. Philip Schaff (Buffalo, NY: Christian Literature Publishing, 1886).

11

„Nebudeš míti bohů jiných přede mnou. Neučiníš sobě rytiny, ani jakého podobenství těch věcí, kteréž jsou na nebi svrchu, ani těch, kteréž na zemi dole, ani těch, kteréž u vodách pod zemí. Nebudeš se jim klaněti, ani jich ctíti. Nebo já jsem Hospodin Bůh tvůj, Bůh silný, horlivý, navštěvující nepravost otců na synech do třetího i čtvrtého pokolení těch, kteříž nenávidí mne...“ Exodus 20,3–5 (Bible kralická). „Odpověděli Sidrach, Mizach a Abdenágo, a řekli králi: My se nestaráme o to, ó Nabuchodonozoře, co bychom měli odpovědíti tobě. Nebo aj, buďto že Bůh, jehož my ctíme, (kterýž mocen jest vytrhnouti nás z peci ohnivé rozpálené, a tak z ruky tvé, ó králi), vytrhne nás. Buď že nevytrhne, známo buď tobě, ó králi, žeť bohů tvých ctíti a obrazu zlatému, kterýž jsi postavil, klaněti se nebudeme.“ Daniel 3,16–18 (Bible kralická). „V uložený pak den Herodes, obleka se v královské roucho, a posadiv se na soudné stolici, učinil k nim řeč. I zvolal lid, řka: Boží jest toto hlas, a ne lidský. A ihned ranil jej anděl Páně, protože nevzdal slávy Bohu; a rozlez se červy, umřel.“ Skutky 12,21–23 (Bible kralická). „A klaněli se drakovi, kterýž dal moc šelmě; a klaněli se šelmě, řkouce: Kdo jest podobný té šelmě? Kdo bude moci bojovati s ní?“ Zjevení 13,4 (Bible kralická). „I dáno jí, aby dáti mohla ducha tomu obrazu šelmy, aby i mluvil obraz šelmy, a aby to způsobila, kteříkoli neklaněli by se obrazu šelmy, aby byli zmordováni.“ Zjevení 13,15 (Bible kralická). „Protož, moji milí bratří, utíkejtež modlářství.“ 1. Korintským 10,14 (Bible kralická). „Synáčkové, vystříhejte se modl. Amen.“ 1. Janův 5,21 (Bible kralická). „Řekli mu: Císařův. Tedy dí jim: Dejtež, co jest císařova, císaři, a co jest Božího, Bohu.“ Matouš 22,21 (Bible kralická). „Co je zlého na tom říci: Pane Císaři, a obětovat...“ (přeloženo z angličtiny, ANF 1) *Umučení Polykarpovo*, kap. 8, in *The Ante-Nicene Fathers*, ed. Alexander Roberts a James Donaldson, sv. 1 (Buffalo, NY: Christian Literature Publishing, 1885). „Přísahej při štěstí Císařově; čiň pokání a řekni: Pryč s ateisty.“ ... „Osmdesát šest let Mu sloužím a nikdy mi neučinil nic zlého...“ (přeloženo z angličtiny, ANF 1) *Umučení Polykarpovo*, kap. 9, in *The Ante-Nicene Fathers*, ed. Alexander Roberts a James Donaldson, sv. 1 (Buffalo, NY: Christian Literature Publishing, 1885).

Záznam římského místodržitele (antický nekřesťanský pramen)

„Ty, kdo popřeli, že jsou nebo že byli křesťany, když vzývali bohy slovy, jež jsem jim předříkal, obětovali s kadidlem a vínem modlitbu tvé soše, kterou jsem k tomu účelu dal přinést spolu se sochami bohů, a navíc zlořečili Kristu – k ničemu z toho prý nelze ty, kdo jsou skutečně křesťany, donutit…“ (přeloženo z angličtiny, James J. O’Donnell) Plinius Mladší, *Listy* 10.96, císaři Traianovi (kolem roku 112 po Kr.), anglický překlad, jak jej zveřejnil James J. O’Donnell, Georgetown University, faculty.georgetown.edu/jod/texts/pliny.html (překladatel na stránce není uveden).

12

„Kdo by koli vylil krev člověka, skrze člověka vylita bude krev jeho; nebo k obrazu svému učinil Bůh člověka.“ Genesis 9,6 (Bible kralická). „Nezabiješ.“ Exodus 20,13 (Bible kralická). „Těchto šesti věcí nenávidí Hospodin, a sedmá ohavností jest duši jeho: Očí vysokých, jazyka lživého, a rukou vylévajících krev nevinnou…“ Přísloví 6,16–17 (Bible kralická). „Obětovali zajisté syny své a dcery své ďáblům. A vylili krev nevinnou, krev synů svých a dcer svých, kteréž obětovali trapidlům Kananejským, tak že poškvrněna jest země těmi vraždami.“ Žalm 106,37–38 (Bible kralická). „Proto že mne opustili, a poškvrnili místa tohoto, kadíce na něm bohům cizím, jichž neznali oni, ani otcové jejich, ani králové Judští, a naplnili toto místo krví nevinných. Vzdělali také výsosti Bálovi, aby pálili syny své ohněm v zápaly Bálovi, čehož jsem nepřikázal, aniž jsem o tom mluvil, nýbrž ani nevstoupilo na mé srdce…“ Jeremjáš 19,4–5 (Bible kralická). „Ty zajisté v moci máš ledví má, přioděl jsi mne v životě matky mé. Oslavuji tě, proto že se hrozným a divným skutkům tvým divím, a duše má zná je výborně. Neníť ukryta žádná kost má před tebou, jakž jsem učiněn v skrytě, a řemeslně složen, v nejhlubších místech země. Trupel můj viděly oči tvé, v knihu tvou všickni oudové jeho zapsáni jsou, i dnové, v nichž formováni byli, když ještě žádného z nich nebylo.“ Žalm 139,13–16 (Bible kralická). „Dříve než jsem tě sformoval v životě, znal jsem tebe, a dříve nežlis vyšel z života, posvětil jsem tě, za proroka národům dal jsem tebe.“ Jeremjáš 1,5 (Bible kralická). „…nezavraždíš dítě potratem ani nezabiješ to, co je zplozeno…“ (přeloženo z angličtiny, ANF 7) *Didache*, kap. 2, in *The Ante-Nicene Fathers*, ed. Alexander Roberts a James Donaldson, sv. 7 (Buffalo, NY: Christian Literature Publishing, 1886). „Uzavírají manželství jako všichni [ostatní]; plodí děti; ale nezahubí své potomstvo.“ (přeloženo z angličtiny, ANF 1) *List Diognétovi*, kap. 5, in *The Ante-Nicene Fathers*, ed. Alexander Roberts a James Donaldson, sv. 1 (Buffalo, NY: Christian Literature Publishing, 1885). „A když říkáme, že ženy, které užívají prostředků k vyvolání potratu, páchají vraždu a budou se muset z potratu zodpovídat Bohu, z jakého důvodu bychom my měli páchat vraždu?“ (přeloženo z angličtiny, ANF 2) Athenagoras Athénský, *Prosba za křesťany*, kap. 35, přel. B. P. Pratten, in *The Ante-Nicene Fathers*, ed. Alexander Roberts a James Donaldson, sv. 2 (Buffalo, NY: Christian Literature Publishing, 1885).

13

„I stalo, když se rozveselilo srdce jejich, že řekli: Zavolejte Samsona, aby kratochvílil před námi. Tedy povolali Samsona z domu vězňů, aby hral před nimi; i postavili ho mezi sloupy.“ Soudců 16,25 (Bible kralická). „Za to mám jistě, že nás Bůh apoštoly poslední okázal jako k smrti oddané; nebo učiněni jsme divadlo tomuto světu, i andělům, i lidem.“ 1. Korintským 4,9 (Bible kralická). „Rozpomeňtež se pak na předešlé dny, v nichžto osvíceni byvše, mnohý boj rozličných utrpení snášeli jste, Buďto když jste byli i pohaněními i soužením jako divadlo učiněni, buďto účastníci učiněni byvše těch, kteříž tak zmítáni byli.“ Židům 10,32–33 (Bible kralická). „Honorius, který zdědil vládu nad Evropou, učinil přítrž gladiátorským zápasům, které se v Římě dlouho konaly. Příležitost k

tomu vzešla z této okolnosti. Jistý muž jménem Telemachus přijal asketický život. Vydal se z Východu a z toho důvodu přišel do Říma. Tam, když se konala ta ohavná podívaná, sám vešel do stadionu, sestoupil do arény a snažil se zastavit muže, kteří proti sobě obraceli své zbraně. Diváci té řeže se rozhořčili, a podníceni šíleným běsněním démona, který si libuje v takových krvavých činech, ukamenovali toho, jenž přinášel pokoj. Když se o tom dozvěděl obdivuhodný císař, připočetl Telemacha k zástupu vítězných mučedníků a učinil konec té bezbožné podívané." (přeloženo z angličtiny, NPNF2 3) Theodorétos, *Církevní dějiny* 5.26, in *Nicene and Post-Nicene Fathers*, 2. řada, sv. 3, ed. Philip Schaff a Henry Wace (New York: Christian Literature Publishing, 1892). „Neboť jakmile uviděl onu krev, nasál s ní jakousi divokost; neodvrátil se, ale upřel zrak, nevědomky pil šílenství, těšil se z hříšného zápasu a byl opilý krvavou zábavou." (přeloženo z angličtiny, NPNF1 1) Augustin, *Vyznání* 6.8.13, přel. J. G. Pilkington, in *Nicene and Post-Nicene Fathers*, 1. řada, sv. 1, ed. Philip Schaff (Buffalo, NY: Christian Literature Publishing, 1886). „My však, majíce za to, že vidět člověka usmrcovaného je téměř totéž jako ho zabít, jsme se takových podívaných zřekli." (přeloženo z angličtiny, ANF 2) Athenagoras Athénský, *Prosba za křesťany*, kap. 35, přel. B. P. Pratten, in *The Ante-Nicene Fathers*, ed. Alexander Roberts a James Donaldson, sv. 2 (Buffalo, NY: Christian Literature Publishing, 1885).

14

„Takto praví Hospodin: Pro troji nešlechetnost Izraelovu, ovšem pro čtveru neodpustím jemu, proto že prodávají spravedlivého za peníze, a nuzného za pár střevíců. Kteříž dychtí, aby chudé s prstí smísili, a cestu tichých převracejí; nadto syn i otec vcházejí k jedné a též mladici, aby poškvrnili jména svatosti mé..." Ámos 2,6–7 (Bible kralická). „A protož, proto že loupíte chudého, a břímě obilé béřete od něho, domů z tesaného kamení nastavěli jste, ale nebudete bydliti v nich; vinic výborných naštěpovali jste, ale nebudete píti vína z nich. Nebo já vím o mnohých nešlechetnostech vašich a velikých hříších vašich, že trápíte spravedlivého, berouce poctu, a nuzných při v bráně převracíte." Ámos 5,11–12 (Bible kralická). „Kdo utiská chudého, útržku činí Učiniteli jeho; ale ctí jej, kdož se slitovává nad chudým." Přísloví 14,31 (Bible kralická). „Nelup nuzného, proto že nuzný jest, aniž potírej chudého v bráně. Nebo Hospodin povede při jejich, a vydře duši těm, kteříž vydírají jim." Přísloví 22,22–23 (Bible kralická). „Hospodin k soudu přijde proti starším lidu svého a knížatům jejich, a dí: Vy jste pohubili vinici mou, loupež chudého jest v domích vašich. Proč vy nuzíte lid můj, a tváře chudých zahanbujete? praví Pán, Hospodin zástupů." Izajáš 3,14–15 (Bible kralická). „Nuže nyní, boháči, plačte, kvílíce nad bídami svými, kteréž přijdou. Zboží vaše shnilo a roucho vaše zmolovatělo. Zlato vaše a stříbro zerzavělo, a rez jejich bude na svědectví proti vám, a zžířeť těla vaše jako oheň. Shromáždili jste poklad ku posledním dnům. Aj, mzda dělníků, kteříž žali krajiny vaše, při vás zadržaná, křičí, a hlas volání ženců v uši Pána zástupů vešel." Jakubův 5,1–4 (Bible kralická). „Kteříž pak chtí zbohatnouti, upadají v pokušení, a v osidlo, a v žádosti mnohé nerozumné a škodlivé, kteréž pohřižují lidi v zahynutí a v zatracení. Kořen zajisté všeho zlého jestiť milování peněz, kterýchžto někteří žádostivi jsouce, pobloudili od víry a sami se naplnili bolestmi mnohými." 1. Timoteovi 6,9–10 (Bible kralická).

Raná Církev

„Neodvrátíš se od toho, kdo je v nouzi, ale budeš se o všechno dělit se svým bratrem..." (přeloženo z angličtiny, ANF 7) *Didache*, kap. 4, in *The Ante-Nicene Fathers*, ed. Alexander Roberts a James Donaldson, sv. 7 (Buffalo, NY: Christian Literature Publishing, 1886). „Místo polí tedy kupujte sužované duše, podle toho, jak kdo může, a navštěvujte vdovy a sirotky a nepřehlížejte je; a vynakládejte své bohatství a všechno své zboží, které jste přijali od

Pána, na taková pole a domy. Neboť k tomu účelu vás Pán obohatil, abyste Mu prokazovali tyto služby...“ (přeloženo z angličtiny, ANF 2) *Pastýř Hermův*, Podobenství 1, přel. F. Crombie, in *The Ante-Nicene Fathers*, ed. Alexander Roberts a James Donaldson, sv. 2 (Buffalo, NY: Christian Literature Publishing, 1885).

Papežské dokumenty

„Upírat někomu mzdu, která mu náleží, je velký zločin, který volá k mstivému hněvu nebes.“ (přeloženo z angličtiny) Lev XIII., *Rerum Novarum*, encyklika o kapitálu a práci, 15. května 1891, odst. 20 (Vatican City: Libreria Editrice Vaticana), vatican.va. Ve stejném odstavci encyklika odsuzuje každou snahu „vyvíjet kvůli zisku nátlak na nuzné a strádající“ a prohlašuje, že „získávat zisk z nouze druhého“ „odsuzují všechny zákony, lidské i božské“ (přeloženo z angličtiny). Tamtéž.

15

„Kdo by pak, ukradna někoho, prodal jej, a nalezen by byl v ruce jeho, smrtí ať umře.“ Exodus 21,16 (Bible kralická). „Byl-li by postižen někdo, že ukradl člověka z bratří svých synů Izraelských, a k zisku by sobě jej přivedl aneb prodal jej: umře zloděj ten, a odejmeš zlé z prostředku svého.“ Deuteronomium 24,7 (Bible kralická). „Toto znaje, že spravedlivému není uložen Zákon, ale nepravým a nepoddaným, bezbožným a hříšníkům, nešlechetným a nečistým, mordéřům otců svých a matek, vražedlníkům, Smilníkům, samcoložníkům, těm, kteříž lidi kradou, lhářům, křivým přísežníkům, a jest-li co jiného, ješto by bylo naodpor zdravému učení...“ 1. Timoteovi 1,9–10 (Bible kralická). „Ano i kupci zemští budou plakati a kvíliti nad ním; nebo koupí jejich žádný nebude kupovati více, Koupě od zlata, a stříbra, a drahého kamene, i perel, i kmentu, šarlatu, i hedbáví, i brunátného roucha, i všelikého dřeva tyinového, a všech nádob z kostí slonových, i všelikého nádobí z nejdražšího dříví, i z mědi, i z železa, i z mramoru; A kupectví skořice, i vonných věcí, a mastí, i kadidla, i vína, i oleje, i bělí, i pšenice, i dobytka, i ovec, i koní, a vozů, i služebníků, i duší lidských...“ Zjevení 18,11–13 (Bible kralická). „Neníť ani Žid, ani Řek, ani slouha, ani svobodný, ani muž, ani žena. Nebo všickni vy jedno jste v Kristu Ježíši.“ Galatským 3,28 (Bible kralická). „Již ne jako služebníka, ale více než služebníka, totiž bratra milého, zvláště mně, a čím víc tobě, i podle těla, i v Pánu.“ Filemonovi 1,16 (Bible kralická). „‚Najednal jsem sobě služebníků a děvek...‘ Odsuzuješ do otroctví lidské bytosti, jejichž přirozenost je svobodná a vyznačuje se svobodnou vůlí. ... Za kolik obolů jsi ocenil obraz Boží?“ (přeloženo z angličtiny, Andrew Maguire) Řehoř z Nyssy, *Homilie na Kazatele* 4, přel. Andrew Maguire, Early Church Texts (earlychurchtexts.com).

16

„Nebude nalezen v tobě, kdož by vedl syna svého aneb dceru svou skrz oheň, ani věštěc, ani planétník, ani čarodějník, ani kouzedlník. Ani losník, ani zaklinač, ani hadač, ani černokněžník. Nebo ohavnost jest Hospodinu, kdožkoli činí to, a pro takové ohavnosti Hospodin Bůh tvůj vymítá je od tváři tsvé.“ Deuteronomium 18,10–12 (Bible kralická). „Neobracejte se k hadačům a věšťcům, ani od nich rady beřte, poškvrňujíce se s nimi: Já jsem Hospodin Bůh váš.“ Leviticus 19,31 (Bible kralická). „Jestliže by vám pak řekli: Dotazujte se na hadačích a věšťcích, kteříž šepcí a šveholí, rcete: Nemá-liž se lid na Bohu svém dotazovati? K mrtvým-liž místo živých má se utíkati?“ Izajáš 8,19 (Bible kralická). „Nebo zpoura jest takový hřích jako čarodějnictví, a přestoupiti přikázaní jako modlářství a obrazové. Poněvadž jsi pak zavrhl řeč Hospodinovu, i on také zavrhl tě, abys nebyl králem.“ 1. Samuelova 15,23 (Bible kralická). „Mnozí také z těch, kteříž se s marnými uměními obírali, snesše knihy o těch

věcech, spálili je přede všemi; a početše cenu jejich, shledali toho padesáte tisíců peněz.“ Skutky 19,19 (Bible kralická). „Zjevníť jsou pak skutkové těla, jenž jsou: Cizoložstvo, smilstvo, nečistota, chlipnost, Modloslužba, čarování, nepřátelství, svárové, nenávisti, hněvové, dráždění, různice, sekty, Závisti, vraždy, opilství, hodování, a těm podobné věci. Kteréžto kdožkoli činí, toť vám předpovídám, jakož jsem i prve pravil, že království Božího dědicové nebudou.“ Galatským 5,19–21 (Bible kralická). „Strašlivým pak, a nevěrným, a ohyzdným, a vražedlníkům, a smilníkům, a čarodějníkům, a modlářům, i všechněm lhářům, připraven jest díl jejich v jezeře, kteréž hoří ohněm a sirou, jenž jest smrt druhá.“ Zjevení 21,8 (Bible kralická). „Dítě mé, nebuď vykladačem znamení, neboť to vede k modlářství; ani zaklínačem, ani astrologem...“ (přeloženo z angličtiny, ANF 7) *Didache*, kap. 3, in *The Ante-Nicene Fathers*, ed. Alexander Roberts a James Donaldson, sv. 7 (Buffalo, NY: Christian Literature Publishing, 1886). „Ti, kdo náležejí ke kněžstvu nebo k duchovenstvu, nesmějí být mágy, zaklínači, matematiky ani astrology; ani nesmějí zhotovovat takzvané amulety, které jsou okovy jejich vlastních duší. A ty, kdo takové nosí, přikazujeme vyloučit z Církve.“ (přeloženo z angličtiny, NPNF2 14) Laodicejský koncil, kánon 36, přel. Henry R. Percival, in *Nicene and Post-Nicene Fathers*, 2. řada, sv. 14, ed. Philip Schaff a Henry Wace (New York: Christian Literature Publishing, 1900).

Katechismus

„Je třeba odmítnout všechny formy věštění: obracení se k Satanovi nebo k démonům, vyvolávání mrtvých nebo jiné praktiky, o nichž se mylně předpokládá, že ‚odhalují‘ budoucnost. Hledání rady v horoskopech, astrologie, čtení z ruky, výklad znamení a losů, jevy jasnovidectví a obracení se k médiím, to vše skrývá touhu po moci nad časem, nad dějinami a nakonec nad lidmi, jakož i přání naklonit si skryté mocnosti. Odporuje to cti, úctě a láskyplné bázni, které dlužíme jedině Bohu.“ (přeloženo z angličtiny) *Katechismus katolické církve*, 2. vyd. (Vatican City: Libreria Editrice Vaticana, 1997), odst. 2116.

17

„Tedy stala se řeč Hospodinova k Eliášovi Tesbitskému, řkoucí: Vstana, vyjdi vstříc Achabovi králi Izraelskému, kterýž bydlí v Samaří, a hle, jest na vinici Nábotově, do níž všel, aby ji ujal. A mluviti budeš k němu těmito slovy: Takto praví Hospodin: Zdaliž jsi nezabil, ano sobě i nepřivlastnil? Mluv tedy k němu, řka: Takto praví Hospodin: Proto že lízali psi krev Nábotovu, i tvou krev také lízati budou.“ 1. Královská 21,17–19 (Bible kralická). „Knížata její u prostřed ní jsou jako vlci uchvacující loupež, vylévajíce krev, hubíce duše, aby sháněli mrzký zisk.“ Ezechiel 22,27 (Bible kralická). „Protož pravím: Slyštež již přední v Jákobovi, a vůdcové domu Izraelského: Zdaliž vy nemáte povědomi býti soudu? Nenávidí dobrého a milují zlé, sdírají s lidu kůži jejich, a maso jejich s kostí jejich. A jedí maso lidu mého, a kůži jejich s nich svláčejí, i kosti jejich rozlamují, a rozdělují jako do hrnce, a jako maso do kotlíku.“ Micheáš 3,1–3 (Bible kralická). „Sstupují se králové zemští, a knížata se spolu radí proti Hospodinu, a proti pomazanému jeho, Říkajíce: Roztrhejme svazky jejich, a zavrzme od sebe provazy jejich. Ale ten, jenž přebývá v nebesích, směje se, Pán posmívá se jim.“ Žalm 2,2–4 (Bible kralická). „Odejme-li se tedy spravedlnost, co jsou království jiného než velké loupeže?“ (přeloženo z angličtiny, NPNF1 2) Augustin, *O Boží obci* 4.4, přel. Marcus Dods, in *Nicene and Post-Nicene Fathers*, 1. řada, sv. 2, ed. Philip Schaff (Buffalo, NY: Christian Literature Publishing, 1887). „Neodvažuji se přinést oběť, jestliže hodláš být přítomen.“ (přeloženo z angličtiny, NPNF2 10) Ambrož Milánský, List 51.13, císaři Theodosiovi, přel. H. de Romestin, in *Nicene and Post-Nicene Fathers*, 2. řada, sv. 10, ed. Philip Schaff a Henry Wace (New York: Christian Literature Publishing, 1896).

18

„I uzřev Šimon, že skrze vzkládání rukou apoštolských dává se Duch svatý, přinesl jim peníze, Řka: Dejte i mně tu moc, ať, na kohož bych koli vzložil ruce, přijme Ducha svatého. I řekl k němu Petr: Peníze tvé buďtež s tebou na zatracení, protože jsi se domníval, že by dar Boží mohl býti zjednán za peníze. Nemáš dílu ani losu v této věci; nebo srdce tvé není upřímé před Bohem.“ Skutky 8,18–21 (Bible kralická). „Synu člověčí, prorokuj proti pastýřům Izraelským. Prorokuj a rci jim, těm pastýřům: Takto praví Panovník Hospodin: Běda pastýřům Izraelským, kteříž pasou sami sebe. Zdaliž pastýři nemají stáda pásti? Tuk jídáte, a vlnou se odíváte, což tučného, zabijíte, stáda však nepasete. Neduživých neposilujete, a nemocné nehojíte, a zlámané neuvazujete, a zaplašené zase nepřivodíte, a zahynulé nehledáte, ale přísně a tvrdě panujete nad nimi...“ Ezechiel 34,2–4 (Bible kralická). „Jehož přední podlé darů soudí, a kněží jeho ze mzdy učí, a proroci jeho z peněz hádají, a však na Hospodina zpoléhají, říkajíce: Zdaliž Hospodina není u prostřed nás? Nepřijdeť na nás nic zlého.“ Micheáš 3,11 (Bible kralická). „Paste stádo Boží, kteréž při vás jest, opatrujíce je, ne bezděky, ale dobrovolně, ne pro mrzký zisk, ale ochotně, Ani jako panujíce nad dědictvím Páně, ale jako příkladem jsouce stádu.“ 1. Petrův 5,2–3 (Bible kralická). „Neboť biskup má býti bez úhony, jako Boží šafář, ne svémyslný, ne hněvivý, ne pijan vína, ne bijce, ne žádostivý mrzkého zisku...“ Titovi 1,7 (Bible kralická). „I všel Ježíš do chrámu Božího, a vymítal všecky prodavače a kupce z chrámu, a stoly peněžoměnců a stolice prodávajících holubice převracel, A řekl jim: Psánoť jest: Dům můj dům modlitby slouti bude, ale vy učinili jste jej peleší lotrovskou.“ Matouš 21,12–13 (Bible kralická). „Poněvadž mnozí, kteří jsou zapsáni mezi duchovenstvo, jdouce za chamtivostí a touhou po zisku, zapomněli na božské Písmo, které praví: ‚Kdož peněz svých nedává na lichvu‘, a když půjčují peníze, žádají setinu částky [jako měsíční úrok], pokládá svatý a velký sněm za spravedlivé, aby každý, kdo by byl po tomto výnosu přistižen, že přijímá lichvu, ať už to činí tajným jednáním nebo jinak, například požadováním celé částky a poloviny navíc, nebo užitím jakékoli jiné lsti kvůli mrzkému zisku, byl sesazen z duchovenstva a jeho jméno bylo vyškrtnuto ze seznamu.“ (přeloženo z angličtiny, NPNF2 14) První nicejský koncil (325), kánon 17, přel. Henry R. Percival, in *Nicene and Post-Nicene Fathers*, 2. řada, sv. 14, ed. Philip Schaff a Henry Wace (New York: Christian Literature Publishing, 1900). „Jestliže některý biskup vykoná svěcení za peníze a dá do prodeje neprodejnou milost a vysvětí za peníze biskupa, chorbiskupa, presbytera nebo diákona či někoho jiného z těch, kdo jsou počítáni k duchovenstvu; nebo ustanoví za peníze správce, právního úředníka nebo strážce či vůbec kohokoli jiného z duchovních kvůli osobnímu mrzkému zisku; [ať] ten, kdo se o to pokusil a byl usvědčen, ztratí svou osobní hodnost...“ (přeloženo z angličtiny, Tanner) Chalcedonský koncil (451), kánon 2, in *Decrees of the Ecumenical Councils*, ed. Norman P. Tanner, sv. 1 (London: Sheed & Ward; Washington, DC: Georgetown University Press, 1990), jak je reprodukován na papalencyclicals.net. (Text na internetu zní „led him“; opraveno v hranatých závorkách.)

19

„Prosímť vás pak, bratří, skrze jméno Pána našeho Jezukrista, abyste jednostejně mluvili všickni a aby nebylo mezi vámi roztržek, ale buďte spojeni jednostejnou myslí a jednostejným smyslem.“ 1. Korintským 1,10 (Bible kralická). „Ne za tytoť pak toliko prosím, ale i za ty, kteříž skrze slovo jejich mají uvěřiti ve mne, Aby všickni jedno byli, jako ty, Otče, ve mně, a já v tobě, aby i oni v nás jedno byli, aby uvěřil svět, že jsi ty mne poslal.“ Jan 17,20–21 (Bible kralická). „Usilujíce zachovávati jednotu Ducha v svazku pokoje. Jedno jest tělo, a jeden Duch, jakož i povoláni jste v jedné naději povolání vašeho. Jeden Pán, jedna víra, jeden křest, Jeden Bůh a Otec všech, kterýž jest nade všecko, a skrze všecko, i ve všech vás.“ Efezským 4,3–6 (Bible kralická). „Ještě zajisté tělesní jste. Poněvadžť jest mezi vámi

nenávist, svárové a různice, zdaž ještě tělesní nejste? a tak podle člověka chodíte.“ 1. Korintským 3,3 (Bible kralická). „Proč jsou mezi vámi sváry a bouře, rozdělení, roztržky a války? … Proč rozdělujeme a rveme na kusy údy Kristovy a pozvedáme svár proti svému vlastnímu tělu a dospěli jsme k takovému šílenství, že zapomínáme, že jsme ‚jedni druhých údové‘?“ (přeloženo z angličtiny, ANF 1) Kliment Římský, *První list Korintským*, kap. 46, in *The Ante-Nicene Fathers*, ed. Alexander Roberts a James Donaldson, sv. 1 (Buffalo, NY: Christian Literature Publishing, 1885). „Nemůže již mít Boha za Otce, kdo nemá Církev za matku.“ (přeloženo z angličtiny, ANF 5) Cyprián Kartáginský, *O jednotě Církve*, odd. 6, přel. Ernest Wallis, in *The Ante-Nicene Fathers*, ed. Alexander Roberts a James Donaldson, sv. 5 (Buffalo, NY: Christian Literature Publishing, 1886). „…roucho Pána Ježíše Krista není vůbec rozděleno ani rozříznuto, ale je přijímáno jako celý oděv a je vlastněno jako neporušené a nerozdělené roucho těmi, kdo o Kristův oděv metají los…“ (přeloženo z angličtiny, ANF 5) Cyprián Kartáginský, *O jednotě Církve*, odd. 7, přel. Ernest Wallis, in *The Ante-Nicene Fathers*, ed. Alexander Roberts a James Donaldson, sv. 5 (Buffalo, NY: Christian Literature Publishing, 1886).

20

„Kdožkoli tedy vyzná mne před lidmi, vyznámť i já jej před Otcem svým, jenž jest v nebesích. Ale kdož by mne zapřel před lidmi, zapřímť ho i já před Otcem svým, kterýž jest v nebesích.“ Matouš 10,32–33 (Bible kralická). „A tehdy vy budete souženi, a budou vás mordovati, a budete v nenávisti u všech národů pro jméno mé. A tehdyť se zhorší mnozí a vespolek se budou zrazovati a nenáviděti.“ Matouš 24,9–10 (Bible kralická). „I řekl Petr: Člověče, nevím, co pravíš. A hned, když on ještě mluvil, kohout zazpíval. I obrátiv se Pán, pohleděl na Petra. I rozpomenul se Petr na slovo Páně, kterak jemu byl řekl: Že prve než kohout zazpívá, třikrát mne zapříš. I vyšed ven Petr, plakal hořce.“ Lukáš 22,60–62 (Bible kralická). „Spravedlivý pak z víry živ bude. Pakli by se kdo jinam obrátil, nezalibuje sobě duše má v něm. Ale myť nejsme poběhlci k zahynutí, ale věřící k získání duše.“ Židům 10,38–39 (Bible kralická). „Vím skutky tvé, i kde bydlíš, totiž tu, kdež jest stolice satanova, a že držíš se jména mého, a nezapřel jsi víry mé, ani v těch dnech, když Antipas, svědek můj věrný, zamordován jest u vás, tu, kdež bydlí satan.“ Zjevení 2,13 (Bible kralická). „Hned při prvních slovech hrozícího nepřítele zradila převážná většina bratří svou víru a byli sraženi, nikoli náporem pronásledování, ale sami se srazili dobrovolným pádem.“ (přeloženo z angličtiny, ANF 5) Cyprián Kartáginský, *O padlých*, odd. 7, přel. Ernest Wallis, in *The Ante-Nicene Fathers*, ed. Alexander Roberts a James Donaldson, sv. 5 (Buffalo, NY: Christian Literature Publishing, 1886). „Nečekali ani, až budou zatčeni, než vystoupili, ani až budou vyslýcháni, než zapřeli. Sami od sebe běželi na tržiště…“ (přeloženo z angličtiny, ANF 5) Cyprián Kartáginský, *O padlých*, odd. 8, přel. Ernest Wallis, in *The Ante-Nicene Fathers*, ed. Alexander Roberts a James Donaldson, sv. 5 (Buffalo, NY: Christian Literature Publishing, 1886).

Záznam římského místodržitele (antický nekřesťanský pramen)

„Ty, kdo popřeli, že jsou nebo že byli křesťany, když vzývali bohy slovy, jež jsem jim předříkal, obětovali s kadidlem a vínem modlitbu tvé soše, kterou jsem k tomu účelu dal přinést spolu se sochami bohů, a navíc zlořečili Kristu – k ničemu z toho prý nelze ty, kdo jsou skutečně křesťany, donutit…“ (přeloženo z angličtiny, James J. O’Donnell) Plinius Mladší, *Listy* 10.96, císaři Traianovi (kolem roku 112 po Kr.), anglický překlad, jak jej zveřejnil James J. O’Donnell, Georgetown University, faculty.georgetown.edu/jod/texts/pliny.html (překladatel na stránce není uveden).

21

„Každý, kdož slyší slovo království a nerozumí, přichází ten zlý a uchvacuje to, což jest vsáto v srdce jeho. To jest ten, kterýž podle cesty vsát jest.“ Matouš 13,19 (Bible kralická). „Titoť pak jsou, ješto podle cesty símě přijímají, kdežto se rozsívá slovo, kteréž když oni slyší, ihned přichází satan a vynímá slovo, kteréž vsáto jest v srdcích jejich.“ Marek 4,15 (Bible kralická). „Pakliť zakryté jest evangelium naše, před těmi, kteříž hynou, zakryté jest. V nichžto Bůh světa tohoto oslepil mysli, totiž v nevěrných, aby se jim nezasvítilo světlo evangelium slávy Kristovy, kterýž jest obraz Boží.“ 2. Korintským 4,3–4 (Bible kralická). „Protož chtěli jsme přijíti k vám, (zvláště já Pavel,) jednou i po druhé, ale překazil nám satan.“ 1. Tesalonickým 2,18 (Bible kralická). „Ale protivil se jim Elymas, totiž čarodějník ten, (nebo se tak vykládá jméno jeho,) usiluje odvrátiti vladaře od víry.“ Skutky 13,8 (Bible kralická). „Pročež řekl mi: Nebojž se, Danieli; nebo od prvního dne, jakž jsi přiložil srdce své, abys rozuměl, a trápil se před Bohem svým, vyslyšána jsou slova tvá, a já přišel jsem příčinou slov tvých. Ale kníže království Perského postavovalo se proti mně za jedenmecítma dnů, až aj, Michal, jeden přední z knížat, přišel mi na pomoc; protož jsem já zůstával tam při králích Perských. Již pak přišel jsem, ať bych oznámil, co potkati má lid tvůj v potomních dnech; nebo ještě vidění bude o těch dnech.“ Daniel 10,12–14 (Bible kralická).

22

Slovo „Církev“ zde neznamená pouze organizované církve, ale i jednotlivé věřící, kteří jsou každý jednotlivě součástí těla Kristova. „Nebo jakož tělo jedno jest a mnoho má údů, ale všickni ti jednoho těla údové, mnozí jsouce, však jedno tělo jsou: tak i Kristus. Skrze jednoho zajisté Ducha my všickni v jedno tělo pokřtěni jsme, buďto Židé, buďto Řekové, buďto služebníci, nebo svobodní, a všickni v jeden duch zapojeni jsme.“ 1. Korintským 12,12–13 (Bible kralická). „Vy pak jste tělo Kristovo, a údové z částky.“ 1. Korintským 12,27 (Bible kralická). „Tak mnozí jedno tělo jsme v Kristu, a obzvláštně jedni druhých údové.“ Římanům 12,5 (Bible kralická). „A všecko poddal pod nohy jeho, a jej dal hlavu nade všecko církvi, Kterážto jest tělo jeho a plnost všecko ve všech naplňujícího.“ Efezským 1,22–23 (Bible kralická). „A oni jest hlava těla církve, kterýž jest počátek a prvorozený z mrtvých, aby tak on ve všem prvotnost držel...“ Koloským 1,18 (Bible kralická). „I vy, jakožto kamení živé, vzdělávejte se v dům duchovní, kněžstvo svaté, k obětování duchovních obětí, vzácných Bohu skrze Jezukrista.“ 1. Petrův 2,5 (Bible kralická).

Raná Církev

„Kdekoli se objeví biskup, tam ať je i množství [lidu]; tak jako kdekoli je Ježíš Kristus, tam je katolická Církev.“ (přeloženo z angličtiny, ANF 1) Ignác z Antiochie, *List Smyrenským*, kap. 8, in *The Ante-Nicene Fathers*, ed. Alexander Roberts a James Donaldson, sv. 1 (Buffalo, NY: Christian Literature Publishing, 1885).

23

„Nebo jestliže se umlčíš v tento čas, oddechnutí a vysvobození Židům přijde odjinud, ty pak a dům otce tvého zahynete. A kdo ví, ne pro tento-lis čas přišla k tomu království?“ Ester 4,14 (Bible kralická). „Z synů také Izacharových, znajících a rozumějících časům, tak že věděli, co by měl činiti lid Izraelský...“ 1. Paralipomenon 12,32 (Bible kralická). „... Pokrytci, způsob zajisté nebe rozsouditi umíte, znamení pak časů nemůžete souditi?“ Matouš 16,3 (Bible kralická). „Volej vším hrdlem, nezadržuj, jako trouba povýš hlasu svého, a oznam lidu mému převrácenost jejich, a domu Jákobovu hříchy jejich.“ Izajáš 58,1 (Bible kralická). „Synu člověčí, strážným jsem tě

postavil nad domem Izraelským, abys slyše slovo z úst mých, napomínal jich ode mne.“ Ezechiel 3,17 (Bible kralická). „Pakli strážný vida, an meč přichází, však by nezatroubil na troubu, a lid by nebyl napomenut, a přijda meč, zachvátil by někoho z nich: ten pro nepravost svou zachvácen bude, ale krve jeho z ruky strážného toho vyhledávati budu.“ Ezechiel 33,6 (Bible kralická).

24

Kristův příkaz psát církvím

„... Já jsem Alfa i Omega, ten první i poslední, a řekl: Co vidíš, piš do knihy, a pošli sborům, kteříž jsou v Azii, do Efezu, a do Smyrny, a do Pergamu, a do Tyatiru, a do Sardy, a do Filadelfie, i do Laodicie.“ Zjevení 1,11 (Bible kralická). Toto je nejsilnější citace k tomu, že sám Kristus přikazuje, aby spisy byly posílány jednotlivým církvím v jedné oblasti, jmenovaným jedna po druhé. Sám Kristus ukazuje, že ne všechna sdělení musí být adresována všeobecné církvi jako celku, ale že určitá zvláštní poselství jsou nutná pro určité církve na určitých místech v určitých dobách. „Kdo má uši, slyš, co Duch praví církvím...“ Zjevení 2,7 (Bible kralická). Tento verš Písma ukazuje, že list adresovaný jedné církvi přesto v určitých otázkách mluví ke všem církvím. Předchozí citace Zjevení 1,11 ukazuje, že některá poselství jsou určena konkrétním církvím na konkrétních místech v konkrétních dobách. Tato citace dokládá, že i když platí pověření ze Zjevení 1,11, ostatní církve mohou být přesto vyučovány ve víře skrze učení určené konkrétním církvím, jimž jsou poselství ze Zjevení 1,11 adresována. „Andělu Efezské církve piš...“ Zjevení 2,1 (Bible kralická). Zde se Kristus obrací k jediné církvi. Kristus dává konečný vzor, který máme všichni následovat, včetně těch z nás, kdo přijali svaté svěcení. Proto budou určité spisy adresovány určitým jednotlivým církvím.

Apoštolské listy církvím podle oblastí

„Napsavše po nich toto: Apoštolé a starší i všickni bratří těm, kteříž jsou v Antiochii a v Syrii a v Cilicii bratřím, kteříž jsou z pohanů, pozdravení vzkazují...“ Skutky 15,23 (Bible kralická). To dokládá skutečnost, že Jeruzalémský sněm adresoval listy vymezeným oblastem, a tuto praxi zde přejímá biskup. „A když chodili po městech, vydávali jim k ostříhání ustanovení zřízená od apoštolů a od starších, kteříž byli v Jeruzalémě. A tak církve utvrzovaly se u víře a rozmáhaly se v počtu na každý den.“ Skutky 16,4–5 (Bible kralická). Skutky 16,4–5 jsou pokračováním Skutků 15,23. Skutky 15,23 ukazují Jeruzalémský sněm, jak píše list církvím vymezené oblasti. Skutky 16,4 a 5 ukazují, že tatáž rozhodnutí byla potom nesena od města k městu a doručována církvím. A zaznamenávají, že výsledkem bylo, že církve byly více upevňovány ve víře a rozmnožovaly se v počtu. Výnosy vydané Jeruzalémským sněmem nezůstaly v Jeruzalémě. Byly skutečně doneseny k církvím, jimž měly být doručeny. Církve, které tato sdělení přijaly, byly syceny a upevňovány ve víře a rozmnožovaly se v počtu. To je účelem regionálních spisů církvím Deseti království. V podstatě tyto dva verše ukazují, že regionální list, když byl nahlas přečten shromážděným církvím, měl účinek. „A když bude přečten u vás tento list, spravtež to, ať jest i v Laodicenském sboru čten; a ten, kterýž jest psán z Laodicie, i vy také přečtěte...“ Koloským 4,16 (Bible kralická). Tento verš Písma ukazuje, že apoštolské listy, které byly adresovány jedné církvi, potom kolovaly mezi sousedními církvemi. „Zavazujiť vás skrze Pána, aby čten byl list tento všechněm bratřím svatým.“ 1. Tesalonickým 5,27 (Bible kralická). Tato citace ukazuje, že určité poselství může být třeba doručit konkrétní církvi na konkrétním místě, a přesto má

zároveň platnost pro ostatní církev rozptýlenou po Deseti královstvích, a to se stejnou důležitostí, i když snad ne tak naléhavě jako pro církev, jíž je adresováno.

Listy církvím v rozptýlení

„Petr, apoštol Ježíše Krista, příchozím rozptýleným v Pontu, Galacii, Kappadocii, v Azii a v Bitynii...“ 1. Petrův 1,1 (Bible kralická). Tento verš Písma ukazuje, že ne všichni věřící chodí na bohoslužby a že někteří jsou rozptýleni po společenstvích, v nichž žijí. Tito lidé, jsouce věřícími v Ježíše Krista, našeho Pána a Spasitele, jsou stejně tak součástí těla Kristova jako ti, kdo jsou na bohoslužbách. A to je hlavní důvod, proč biskup směřuje svá sdělení „církvím v rozptýlení“. Duch svatý je v každém věřícím. Kdo tvrdí opak, rouhá se Duchu svatému. „Jakub, Boží a Pána Jezukrista služebník, dvanácteru pokolení rozptýlenému pozdravení vzkazuje.“ Jakubův 1,1 (Bible kralická). Toto je příklad oslovení všeobecné církve rozptýlené po celém světě v diaspoře. Je to všeobecné poselství celé církvi. Zmiňuje dvanáct pokolení, zatímco v Písaři Království jsou sdělení adresována Deseti královstvím. Přesto zakládá precedens pro oslovování církví po celém světě. Precedens pro oslovování církví konkrétně v určité oblasti byl již stanoven předchozími poznámkami.

Raná Církev: listy od církve k církvi

„Církev Boží, která pobývá v Římě, církvi Boží pobývající v Korintu, povolaným a posvěceným vůlí Boží skrze našeho Pána Ježíše Krista: Milost vám a pokoj od všemohoucího Boha skrze Ježíše Krista ať se rozhojní.“ (přeloženo z angličtiny, ANF 1) Kliment Římský, *První list Korintským*, pozdrav, in *The Ante-Nicene Fathers*, ed. Alexander Roberts a James Donaldson, sv. 1 (Buffalo, NY: Christian Literature Publishing, 1885). „Církev Boží, která pobývá ve Smyrně, církvi Boží pobývající ve Filomeliu a všem společenstvím svaté a katolické Církve na každém místě: Milosrdenství, pokoj a láska od Boha Otce a našeho Pána Ježíše Krista ať se rozhojní.“ (přeloženo z angličtiny, ANF 1) *Umučení Polykarpovo*, pozdrav, in *The Ante-Nicene Fathers*, ed. Alexander Roberts a James Donaldson, sv. 1 (Buffalo, NY: Christian Literature Publishing, 1885).

25

„Ano i před vladaře i před krále vedeni budete pro mne, na svědectví jim, i těm národům.“ Matouš 10,18 (Bible kralická). „I řekl Nátan Davidovi: Ty jsi ten muž!...“ 2. Samuelova 12,7 (Bible kralická). „Nebo pravil Jan Herodesovi: Neslušíť tobě míti manželky bratra svého.“ Marek 6,18 (Bible kralická). „A když uzřel Achab Eliáše, řekl Achab k němu: Zdaliž ty nejsi ten, kterýž kormoutíš lid Izraelský? Kterýž odpověděl: Jáť nekormoutím lidu Izraelského, ale ty a dům otce tvého, když opouštíte přikázaní Hospodinova a následujete Bálů.“ 1. Královská 18,17–18 (Bible kralická). „Protož ó králi, přijmi radu mou, a hříchy své spravedlností přetrhuj, a nepravosti své milostivostí k ssouženým, zdaby prodloužen byl pokoj tvůj.“ Daniel 4,24 (Bible kralická). „Hle, ustanovuji tě dnešního dne nad národy a nad královstvími, abys plénil a kazil, a hubil a bořil, abys stavěl a štěpoval.“ Jeremjáš 1,10 (Bible kralická). „A když on vypravoval o spravedlnosti a o zdrželivosti a o budoucím soudu, ulekl se Felix, a odpověděl: Nyní odejdi, a v čas příhodný zavolám tě.“ Skutky 24,25 (Bible kralická). „Tedy Agrippa řekl Pavlovi: Téměř bys mne k tomu naklonil, abych byl křesťanem. A Pavel řekl: Žádalť bych od Boha, abyste i poněkud i z cela, netoliko ty, ale všickni, kteříž slyší mne dnes, byli takoví, jakýž já jsem, kromě okovů těchto.“ Skutky 26,28–29 (Bible kralická). „Odpověděv pak Petr a apoštolé, řekli: Více sluší poslouchati Boha než lidí.“ Skutky 5,29

(Bible kralická). „Neodvažuji se přinést oběť, jestliže hodláš být přítomen.“ (přeloženo z angličtiny, NPNF2 10) Ambrož Milánský, List 51.13, císaři Theodosiovi, přel. H. de Romestin, in *Nicene and Post-Nicene Fathers*, 2. řada, sv. 10, ed. Philip Schaff a Henry Wace (New York: Christian Literature Publishing, 1896).

Raná Církev

„Imperátoru Titu Aeliu Hadrianu Antoninu Piovi Augustu Caesarovi a jeho synu Verissimovi Filozofovi a Luciovi Filozofovi, přirozenému synu Caesarovu a adoptivnímu synu Piovu, milovníku vzdělání, a posvátnému senátu spolu s veškerým lidem římským – já, Justin, syn Priskův a vnuk Bakchiův, rodáci z Flavie Neapole v Palestině, předkládám tuto řeč a prosbu ve prospěch těch ze všech národů, kdo jsou nespravedlivě nenáviděni a svévolně týráni, sám jsa jedním z nich.“ (přeloženo z angličtiny, ANF 1) Justin Mučedník, *První apologie*, kap. 1, in *The Ante-Nicene Fathers*, ed. Alexander Roberts a James Donaldson, sv. 1 (Buffalo, NY: Christian Literature Publishing, 1885).

26

„I odpověděl mi Hospodin, a řekl: Napiš vidění, a to zřetelně na dskách, aby je přeběhl čtenář...“ Abakuk 2,2 (Bible kralická). „Vidělo se i mně, kterýž jsem toho všeho pravé povědomosti došel, tobě z gruntu o tom pořádně vypsati...“ Lukáš 1,3 (Bible kralická). „Všecko slušně a podle řádu ať se děje.“ 1. Korintským 14,40 (Bible kralická).

27

„Nepovstane svědek jeden proti někomu z příčiny jakékoli nepravosti, a jakéhokoli hříchu ze všech hříchů, kterýmiž by kdo hřešil; v ústech dvou svědků aneb v ústech tří svědků stane slovo.“ Deuteronomium 19,15 (Bible kralická). „Toto již po třetí jdu k vám, a v ústech dvou neb tří svědků staneť každé slovo.“ 2. Korintským 13,1 (Bible kralická). „Jestliže by pak neuposlechl, přijmi k sobě jednoho anebo dva, aby v ústech dvou nebo tří svědků stálo každé slovo.“ Matouš 18,16 (Bible kralická). „A ti byli udatnější nežli Tessalonitští, kteříž to přijali slovo Boží se vší chtivostí, na každý den rozvažujíce Písma, tak-li by ty věci byly, jakž kázal Pavel.“ Skutky 17,11 (Bible kralická). „Všeho zkuste; což dobrého jest, toho se držte.“ 1. Tesalonickým 5,21 (Bible kralická).